SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1616

av Mathias Bengtsson (KD)

Åtgärder mot telefonsförsäljning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka konsumentskyddet vid telefonförsäljning och särskilt pröva införandet av ett opt-in-system, där konsumenten på förhand måste samtycka till att bli kontaktad i försäljningssyfte, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Telefonbedrägerier och aggressiv telefonförsäljning har under senare år blivit ett växande samhällsproblem. Alltför ofta är det äldre människor som drabbas. I vissa fall förlorar brottsoffer sina livsbesparingar. I andra fall handlar det om att människor luras in i avtal, prenumerationer eller tjänster som de egentligen aldrig velat ha.

Konsekvenserna är inte bara ekonomiska för den drabbade. Många som utsätts känner skam och skuld. Andra blir rädda för att svara i telefon över huvud taget. När människor inte längre vågar lita på den som ringer urholkas också den grundläggande tilliten i samhället.

Vi har sett exempel på äldre och demenssjuka som känt sig lurade att teckna lotteriprenumerationer. Även försäljning av elavtal, mobilabonnemang och lån har orsakat problem. Det kan handla om ensamma äldre som uppskattar ett samtal eller

personer som har svårt att stå emot en påstridig försäljare. Resultatet blir att människor köper tjänster de inte behöver eller inte ens förstått att de tackat ja till.

Nästan tio procent av anmälningarna till Konsumentverket under 2023 handlade om telefonförsäljning. Många konsumenter söker dessutom råd och stöd efter att ha hamnat i tvister eller känt sig vilseledda. Genom att granska Konsumentverkets data kan man se att äldre konsumenter är särskilt utsatta och att anmälningar om telefonförsäljning betydligt oftare handlar om aggressiva eller vilseledande metoder än vid andra former av marknadsföring.

Regeringen har förra mandatperioden vidtagit flera åtgärder för att bekämpa bedrägerier. Bland annat har arbetet mot telefonbedrägerier intensifierats och straffen för bedrägerier riktade mot äldre och andra särskilt utsatta grupper har skärpts. Men mer behöver göras.

Vi behöver överväga en ny princip för telefonförsäljning. Ett alternativ är ett så kallat opt-in-system, där företag som huvudregel bara får kontakta konsumenter i försäljningssyfte om de på förhand uttryckligen har samtyckt till det. Ett sådant system skulle kunna minska mängden oönskade säljsamtal och stärka den personliga integriteten.

Med en sådan omvänd ordning blir utgångspunkten att företag inte får ringa människor oannonserat. Det skulle innebära ett starkare skydd för den personliga integriteten och minska mängden oönskade säljsamtal i människors vardag.

För äldre och andra särskilt utsatta grupper skulle ett sådant system minska risken att hamna i situationer där de utsätts för påtryckningar, vilseledande information eller rena bedrägeriförsök. Genom att begränsa möjligheterna till oombedda säljsamtal kan vi göra

det svårare för oseriösa aktörer att nå sina offer och samtidigt stärka människors trygghet och förtroende när telefonen ringer.

Man ska våga svara i telefon. Människor ska kunnakäna sig trygga och inte behöva oroa sig för att utsättas för aggressiv försäljning eller bedrägeriförsök. Regeringen har tagit initiativ till att utreda hur skyddet vid telefonförsäljning kan stärkas. I det arbetet bör ett opt-in-system särskilt prövas.

Mathias Bengtsson (KD)